

Вольська Катерина Олександрівна
аспірант кафедри обліку і аудиту
Житомирський державний
технологічний університет
Україна, м. Житомир

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ДОКУМЕНТУВАННЯ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ

The article presents possibilities of using accounting tools for purposes of management and optimization the separate business-processes including the process of accountant documentation.

В сучасних умовах розвитку економіки широкого розповсюдження набувають концепції процесного управління підприємством. В світлі процесного підходу діяльність підприємства розглядається як сукупність бізнес-процесів, управління якими здійснюється за визначеними стадіями (етапами) життєвого циклу: планування, виконання, перевірка та вплив (управління, коректування) (цикл Демінга-Шухарта) або 1) проектування, моделювання; 2) впровадження, документування; 3) розгортання, виконання; 4) моніторинг та оцінка; 5) аналіз та оптимізація (згідно концепції процесного управління підприємством BPM (Business Process Management)) [1].

Оптимізація є останнім етапом управління бізнес-процесами (згідно концепції BPM), в процесі якого на основі здійсненого попередньо аналізу керівник бізнес-процесу здійснює пошук шляхів щодо усунення виявлених недоліків. Під оптимізацією слід розуміти значення економічних показників, за яких досягається оптимум, тобто найкраще значення системи – понесення найменшої кількості витрат для отримання найбільшого значення доходу. Оптимізація виходить за межі аналізу, вона є його необхідним наступним етапом визначення шляхів покращання діяльності підприємства. Поняття оптимізації є близьким до поняття реінжинірингу, яке широко розповсюджене в процесному управлінні. Проте, тут слід розуміти чітку різницю, зокрема, реінжиніринг є принциповим переосмисленням та радикальною перебудовою бізнес-процесів з метою отримання найкращих результатів, використовуючи якомога менше ресурсів [3, с. 51], натомість оптимізацією є відносно невеликі та непринципові зміни, спрямовані на покращання існуючих бізнес-процесів та усунення виявлених в ході проведення аналізу бізнес-процесу недоліків.

Бухгалтерський облік є одним з найпотужніших інструментів покращання та оптимізації процесу бухгалтерського документування на підприємстві та управління ним. Відповідно, організовуючи процес документування в системі бухгалтерського обліку, розробляються ряд посадових інструкцій, наказів, алгоритмів, карт маршрутів, графіків документообігу тощо, що безпосередньо стосується управління досліджуванним процесом. Неналежним чином розроблені та пропрацьовані організаційно-розпорядчі документи, що стосуються бухгалтерському документообігу, або ж взагалі їх відсутність призводять до великої кількості помилок в бухгалтерському обліку, а також до втрати інформації про господарську діяльність підприємства, натомість протилежна ситуація виконує одночасно функцію контролю за діями працівників, які повинні дотримуватися посадових інструкцій, трудових угод, наказів по підприємству, та функцію управління (в частині трудових ресурсів, безпеки облікових даних тощо).

Форма організації бухгалтерського обліку також є одним з інструментів управління та оптимізації використання ресурсів підприємства. За умови, якщо підприємство невелике та причиною неефективного ведення документообігу є витрачання досить великих коштів на виплату заробітної плати кваліфікованим за даним питанням працівникам, придбання комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, одним з методів оптимізації БПБД за вищенаведених умов є використання послуг аутсорсингових компаній. Перевагами такого варіанту оптимізації БПБД є: 1) виключення ризику виникнення помилок при роботі з бухгалтерськими документами за рахунок залучення висококваліфікованих працівників до аутсорсингових компаній; 2) економія коштів на придбанні комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення; 3) економія за рахунок зменшення трудових ресурсів, що знижує витрати на виплату заробітної плати.

На сьогодні розповсюдження набуває досить нова як у світі, так і в Україні форма організації бухгалтерського обліку – “хмарні” технології. В 2013 р. сукупний об'єм світового ринку у сфері “хмарних” технологій склав близько \$40 млрд. Деякі експерти прогнозують, що до 2020 р. цей показник досягне \$240 млрд. [1]. Перевагами використання технологій хмарних розрахунків є: 1) можливість працювати по віддаленому доступу з будь-якого комп'ютера; 2) не потрібно придбавати спеціалізоване програмне забезпечення; 3) інформація зберігається на єдиному сервері, що забезпечує надійність її зберігання та знижує ризик її втрати.

Таким чином, оперуючи організаційною складовою бухгалтерського обліку, зокрема, в частині документування, фактично здійснюється управління діяльністю підприємства, менеджмент персоналу. За допомогою інструментарію бухгалтерського обліку можна здійснювати ефективно управління та оптимізувати існуючі на підприємстві бізнес-процеси, в тому числі й бухгалтерське документування.

Список використаних джерел:

1. Бизнес в облаках. Чем полезны облачные технологии для предпринимателя: [Электронный ресурс] / Контур. – Режим доступа: <https://kontur.ru/articles/225>
2. Жизненный цикл процесса: [Электронный ресурс] // ПитерСофт. Современные технологии управления бизнесом. – Режим доступа: <http://piter-soft.ru/automation/more/glossary/process/zhiznenniy-tsikl-protsess/>
3. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации: Манифест революции в би знесе / М. Хаммер, Дж. Чампи. – [пер с англ. Ю.Е. Корнилович]. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287, [17] с.